

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Podgorica: 04.03. 2024. godine

Saopštenje za medije

Potreba zaštite elektronske komunikacione infrastrukture i elektronskih komunikacionih mreža

Zbog čestih oštećenja elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture, prilikom izvođenja građevinskih radova, korisnici povremeno nijesu u mogućnosti da koriste elektronske komunikacione usluge, što ih, između ostalog, onemogućava da na kvalitetan način organizuju život i rad, obavljaju privrednu djelatnost, komuniciraju sa okruženjem ili pozovu hitne službe u slučaju potrebe. Zbog toga dolazi do velikih ekonomskih i reputacionih gubitaka za operatore elektronskih komunikacija, privredne subjekte i društvo u cjelini. Oštećenjem elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture neodgovorni pojedinci i organizacije ugrožavaju funkcionisanje društva u cjelini.

Djelatnost elektronskih komunikacija je djelatnost od javnog interesa. Kvalitetne i sigurne elektronske komunikacione mreže i elektronske komunikacione usluge su pretpostavka funkcionisanja svake države i njenog daljeg razvoja. Potrebne su svim građanima, državnim i lokalnim institucijama i privrednim subjektima za kvalitetniji život i obavljanje poslovnih aktivnosti.

Operatori elektronskih komunikacija i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, u cilju zaštite elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture, kao i obezbjeđivanja kontinuiteta i sigurnosti elektronskih komunikacionih usluga preduzimaju kontinuirane i brojne mjere. Ipak i dalje se prilikom izvođenja građevinskih radova dešavaju česta oštećenja elektronskih komunikacionih mreža koja prouzrokuju prekide u pružanju i korišćenju elektronskih komunikacionih usluga, nekad i u više opština istovremeno.

Predmet oštećenja je uglavnom fiksna elektronska komunikaciona mreža i u najvećoj mjeri to se odnosi na mrežu Crnogorskog Telekomu. U 2023. godini elektronska komunikaciona mreža Crnogorskog Telekomu je oštećena 170 puta, pri čemu su u 80% slučajeva uzrok bili građevinski radovi. Slično se ponavlja i u 2024. godini. Prethodne nedjelje je prilikom izvođenja radova na rekonstrukciji puteva i polaganja energetskog kabla došlo do prekida optičkih kablova na međunarodnim i magistralnim pravcima: Herceg Novi - Hrvatska, Nikšić - Šavnik i Bijelo Polje – Berane.

Ovi prekidi optičkih kablova su prouzrokovali ozbiljne smetnje u pružanju elektronskih komunikacionih usluga, a koje su za posledicu imali prekid dijela fiksnog i mobilnog telefonskog saobraćaja, prekid pružanja usluge međunarodnog roaminga, prekid međunarodnog internet

linka između Podgorice i Zagreba, nedostupnost TV kanala koje Crnogorski Telekom dobija sa teritorije Hrvatske, prekid veze sa pojedinim graničnim prelazima i nemogućnost dijela korisnika da pozovu hitne službe.

Operatori uvijek preduzimaju aktivnosti kako bi se u najkraćem mogućem roku omogućilo ponovno korišćenje elektronskih komunikacionih usluga i smanjio uticaj prekida na pogođene korisnike, ali bi bolje bilo da do oštećenja elektronskih komunikacionih instalacija uopšte ne dolazi i u tom pravcu bi trebalo uvijek preduzeti mjere za zaštitu elektronskih komunikacionih mreža i infrastrukture.

Prije početka izvođenja radova investitori i izvođači bi trebali da obavezno provjere da li u zoni planiranih radova postoji elektronska komunikaciona mreža i infrastruktura i u slučaju da postoji da izrade projekat izmještanja i zaštite iste, da predviđene radove izvode u dogovoru i uz nadzor predstavnika operatora vlasnika elektronske komunikacione mreže/infrastrukture, što bi dovelo do krajnjeg cilja: završetka planiranih radova bez oštećenja elektronske komunikacione mreže i infrastrukture i prekida u pružanju/korišćenju elektronskih komunikacionih usluga.

Podaci o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture mogu se naći na sajtu Agencije za elektronske komunikacione usluge i poštansku djelatnost (www.ekip.me) ili putem portala <http://geoportal.ekip.me/>. Zainteresovane strane mogu da zatraže od Agencije otvaranje korisničkog naloga kako bi pristupili georeferenciranoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture. U slučaju da izvođači radova na osnovu dostupnih informacija nijesu sigurni gdje se nalaze elektronske komunikacione instalacije predlažemo da se obrate operatorima vlasnicima elektronskih komunikacionih mreža – instalacija i sa istima dogovore mjere za njihovu zaštitu.

Agencija za elektronske komunikacije putem saopštenja za javnost, dopisa državnim i lokalnim institucijama, dopisa najznačajnijim investitorima i izvođačima radova, održavanja edukativnih radionica pokušava da podigne nivo svijesti o značaju elektronskih komunikacionih mreža i potrebom za njenim očuvanjem, sprječavanjem njenog oštećenja. Kako je očito da ove aktivnosti ne daju očekivane rezultate uputili smo operatore elektronskih komunikacija da kao vlasnici elektronskih komunikacionih mreža i infrastrukture koriste raspoložive pravne mehanizme za procesuiranje lica odgovornih za oštećenje elektronskih komunikacionih mreža putem pokretanja inspekcijaskog nadzora i podnošenja krivičnih prijava. Naime, Krivičnim zakonikom Crne Gore je, u članu 328, predviđena novčana ili kazna zatvora za lice koje uništi, ošteti, izmijeni, učini neupotrebljivim ili ukloni javni uređaj sistema veza ili ometa njihovu upotrebu.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i ovom prilikom ističe značaj elektronskih komunikacija za društvo i upućuje apel investitorima i izvođačima građevinskih radova da prilikom planiranja i izgradnje objekata poštuju važeće relevantne zakone i propise, zaštite elektronske komunikacione mreže i spriječe njihovo oštećenje.

EKIP